

Brüssel, 18. november 2025
(OR. en)

15535/25

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0353 (NLE)

ESPACE 81
EEE 29
RECH 506
COMPET 1172
IND 510
EU-GNSS 21
TRANS 551
AVIATION 158
MAR 159
TELECOM 403
MI 913
CSC 598
CSCGNSS 11
CSDP/PSDC 706

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	17. november 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 696 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Norra Kuningriigi vahelise lepingu (milles sätestatakse normid Norra Kuningriigi osalemiseks liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis) liidu nimel allkirjastamise kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 696 final.

Lisatud: COM(2025) 696 final

Brüssel, 17.11.2025
COM(2025) 696 final

2025/0353 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Norra Kuningriigi vahelise lepingu (milles sätestatakse normid Norra Kuningriigi osalemiseks liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis) liidu nimel allkirjastamise kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Norra on kosmosevaldkonnas ELi lähim partner ja osaleb enamikus liidu kosmoseprogrammi¹ komponentides, kui välja arvata mõned erandid, nagu GOVSATCOMi komponent.

20. aprillil 2023 taotles Norra läbirääkimiste alustamist lepingu üle, milles käsitletakse Norra osalemist liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis. Nõukogu andis 10. detsembril 2024 loa alustada läbirääkimisi liidu nimel².

Nagu on kindlaks määratud liidu turvalise ühenduse programmi käsitlevas määruses (EL) 2023/588³ (edaspidi „turvalise ühenduse määrus“) ja liidu kosmoseprogrammi käsitlevas määruses (EL) 2021/696⁴ (edaspidi „kosmosemäärus“), korraldatakse kolmandate riikide osalemine turvalise ühenduse programmis ja GOVSATCOMis eraldiseisva rahvusvahelise lepingu kaudu, mis sõlmitakse kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218.

Norra osalemine turvalise ühenduse programmis ja GOVSATCOMis määratakse kindlaks ühes lepingus, võttes arvesse, et need programmid on omavahel seotud, GOVSATCOM on ka turvalise ühenduse programmi teenusekeskus ja Norra osalemise suhtes kehtivad mõlema programmi puhul samad tingimused.

Geopoliitilisest seisukohast on Norra osalemine liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis liidu huvides, kuna see aitab tugevdada Euroopa rolli ülemaailmse osalejana, suurendades turvalise ühenduse kasutamist väljaspool liitu ja edendades rahvusvahelist koostööd, nagu on ette nähtud Euroopa kosmosestrateegias⁵. Norraga sõlmitud leping tugevdab ELi strateegilist positsiooni, mis on üks Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia⁶ eesmäärke.

Selliste kolmandate riikide nagu Norra osalemine on Euroopa Liidu huvides ka seetõttu, et Euroopa Liit saab laiemast turvalise ühenduse kasutamisest tulu.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Turvalise ühenduse määruse kohaselt võivad kolmandad riigid, eelkõige EMP liikmeks olevad EFTA riigid, osaleda turvalise ühenduse programmis.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL (ELT L 170, 12.5.2021, lk 79-148).

² Euroopa Liidu Nõukogu, 16060/24 ADD 1 ESPACE 106, 11. detsember 2024.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2023. aasta määrus (EL) 2023/588, millega kehtestatakse liidu turvalise ühenduse programm aastateks 2023–2027 (ELT L 79, 17.3.2023, lk 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj>).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrus (EL) 2021/696, millega luuakse liidu kosmoseprogramm ja Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Amet ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 912/2010, (EL) nr 1285/2013 ja (EL) nr 377/2014 ning otsus nr 541/2014/EL (ELT L 170, 12.5.2021, lk 69, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj>).

⁵ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Euroopa kosmosestrateegia (COM(2016) 705 (final), 26.10.2016).

⁶ Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule – Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia (JOIN(2023) 9 final, 10.3.2023).

Leping Norraga täiendab liidu turvalise ühenduse programmi. Samuti edendatakse ja tugevdatakse lepinguga turvalist ühendust väljaspool liitu, eelkõige strateegiliselt olulises Kaug-Põhjas.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Arvestades Norra soodsat geograafilist asukohta Arktika piirkonna lähedal, on turvaline ühendus oluline peamiste majandussektorite, eelkõige telekommunikatsiooni ja transpordi toetamiseks.

Norraga turvalist ühendust käsitleva lepingu sõlmimine aitab saavutada mitut ELi prioriteeti, nagu rohelepe, digiajastule vastav Euroopa, inimeste hüvanguks toimiv majandus ja Euroopa maailmapositsiooni tugevdamine.

Arvestades Norra soodsat geograafilist asukohta Arktika piirkonna lähedal, aitab leping kaasa ka rahule ja julgeolekule ning maailma säästvale arengule.

Nõukogus 21. märtsil 2022 vastu võetud julgeoleku- ja kaitsevaldkonna strateegilises kompassis on tehtud ettepanek, mille kohaselt peaksid ELi kosmosesüsteemid pakkuma julgeoleku- ja kaitsevaldkonna osalejatele ülemaailmset ühenduvust. Ettepanekus kutsutakse ka liitu üles töötama liidu kosmosepõhist ülemaailmset turvalist sidesüsteemi käsitleva ettepaneku kallal. Leping Norraga aitab sellele kaasa.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

ELi toimimise lepingu artikli 189 lõike 2 kohaselt peavad Euroopa Parlament ja nõukogu kehtestama seadusandliku tavamenetluse kohaselt vajalikud meetmed, mis aitavad saavutada Euroopa kosmosepoliitika eesmärgi. Üheks meetmeks on sõlmida rahvusvahelised kosmosekoostöö lepingud, nagu see, mida käesoleva algatuse alusel ette valmistatakse.

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 218 lõike 5 kohaselt peab nõukogu võtma läbirääkija ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega antakse luba lepingule alla kirjutada ja vajaduse korral seda enne jõustumist ajutiselt kohaldada.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Liit peaks turvalise ühenduse määruse ja kosmosemääruse kaudu pakkuma kerkseid, ülemaailmseid, turvalisi, kaitstud, katkematu, garanteeritud ja paindlikke satelliitsidelahendusi, mis tuginevad liidu tehnoloogilisele ja tööstuslikule baasile, et suurendada liikmesriikide ja liidu institutsioonide tegevuse kerksust.

Kuna liidu turvalise ühenduse programm ja liidu kosmoseprogramm on liidu programmid, ei suuda ELi liikmesriigid üksi saavutada kolmandate riikide osalemist mõlemas programmis.

- **Proportsionaalsus ja vahendi valik**

Nagu on kindlaks määratud turvalise ühenduse määruses ja kosmosemääruses, korraldatakse kolmandate riikide osalemine turvalise ühenduse programmis ja GOVSATCOMis eraldiseisva rahvusvahelise lepingu kaudu, mis sõlmitakse kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 218, et luua lepinguosaliste vahel õigused ja kohustused.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Ekspertarvamuste kogumine ja kasutamine**

Komisjon kogus muu hulgas ELi liikmesriikidega peetud arutelude käigus vajalikku teavet ja eksperteadmisi, sellistel teemadel nagu kolmandate riikide õigus osaleda ja nende kohustused, millele on osutatud turvalise ühenduse määruses ja kosmosemääruses.

4. MÕJU EELARVELE

Norra rahaline osalus liidu turvalise ühenduse programmis ja GOVSATCOMi allkomponendis põhineb tema SKP-1, arvestades ühtlasi 2023.–2025. aasta korrektsiooni seoses liidu turvalise ühenduse programmiga ja 2021–2025. aasta korrektsiooni seoses GOVSATCOMiga.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Käesoleva lepingu rakendamise järelevalvet teevad liit ja Norra lepingu alusel moodustatud ühiskomitee kaudu.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Norra Kuningriigi vahelise lepingu (milles sätestatakse normid Norra Kuningriigi osalemiseks liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis) liidu nimel allkirjastamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 189 koostoimes artikli 218 lõikega 5,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

ning arvestades järgmist:

- (1) 20. aprilli 2023. aasta kirjas väljendas Norra Kuningriik oma ametlikku huvi alustada läbirääkimisi lepingu üle, milles käsitletakse Norra Kuningriigi osalemist liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis.
- (2) Nõukogu andis 10. detsembril 2024 loa alustada liidu nimel läbirääkimisi Euroopa Liidu ning Norra Kuningriigi vahelise lepingu üle, milles sätestatakse normid Norra Kuningriigi osalemiseks liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis, ning juurdepääsuks nende riiklikele teenustele. Need läbirääkimised viidi edukalt lõpule 4. aprillil 2025.
- (3) Norra ja liit on teinud kosmosevaldkonnas pikka aega koostööd ja Norra osaleb enamikus liidu kosmoseprogrammi komponentides.
- (4) Liit ja Norra on sõlminud salastatud teabe kaitse lepingu⁷.
- (5) Geopoliitilisest seisukohast aitab Norra osalemine liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis tugevdada Euroopa rolli ülemaailmse osalejana ja edendada rahvusvahelist koostööd, nagu on ette nähtud Euroopa kosmosestrateegias⁸. Norraga sõlmitud leping tugevdab ELi strateegilist positsiooni, mis on üks Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia⁹ eesmärke.
- (6) Seepärast tuleks leping liidu nimel allkirjastada, eeldusel et see hiljem sõlmitakse.
- (7) Aluslepingute kohaselt peab komisjon tagama lepingu allkirjastamise, eeldusel et see hiljem sõlmitakse,

⁷ Kokkulepe Euroopa Liidu ning Norra Kuningriigi vahel salastatud teabe vahetamise julgeolekukorra kohta (ELT L 362, 9.12.2004, lk 29–32).

⁸ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele – Euroopa kosmosestrateegia (COM(2016) 705 (final), 26.10.2016).

⁹ Ühisteatis Euroopa Parlamendile ja nõukogule – Euroopa Liidu julgeoleku- ja kaitsevaldkonna kosmosestrateegia (JOIN(2023) 9 final, 10.3.2023).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Ühelt poolt Euroopa Liidu ning teiselt poolt Norra Kuningriigi vahelise lepingu (milles sätestatakse normid Norra Kuningriigi osalemiseks liidu kosmoseprogrammi GOVSATCOMi komponendis ja liidu turvalise ühenduse programmis ning juurdepääsuks nende teenustele) (edaspidi „leping“) liidu nimel allkirjastamiseks antakse luba, eeldusel et nimetatud leping sõlmitakse.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise kuupäeval.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

FINANTSSELGITUS

FINANTSSELGITUS „TULUD“ – EELARVE TULUDE POOLELE MÕJU AVALDAVATE ETTEPANEKUTE JAOKS

1. ETTEPANEKU NIMETUS

EUROOPA LIIDU NING NORRA KUNINGRIIGI VAHELINE LEPING, MILLES SÄTESTATAKSE NORMID NORRA KUNINGRIIGI OSALEMISEKS LIIDU KOSMOSEPROGRAMMI GOVSATCOMI KOMPONENDIS JA LIIDU TURVALISE ÜHENDUSE PROGRAMMIS

[NORRA, GOVSATCOM]

2. EELARVEREAD

Tulude eelarverida (peatükk/artikkel/punkt): 6 6 0 0

Asjaomaseks aastaks eelarves ette nähtud summa:

(ainult sihtotstarbeliste tulude puhul):

Tulud eraldatakse järgmisele kulude eelarvereale (peatükk/artikkel/punkt): 04 02 03.01.

3. FINANTSMÕJU

- Ettepanekul puudub finantsmõju
- Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele.
- Ettepanekul on finantsmõju sihtotstarbelistele tuludele

Mõju on järgmine:

(miljonites eurodes ühe komakohani)

Tulude eelarverida	Mõju tuludele ¹⁰¹¹	12 kuud, alates 1.1.2026 (kui see on asjakohane)	Aasta N
6 6 0 0	1,4		2026
Peatükk/artikkel/punkt ...			

Olukord pärast meetme rakendamist

¹⁰ Aastasummade prognoos peab põhinema 5. punktis märgitud valemil või meetodil. Aastane summa makstakse esimesel aastal üldjuhul ilma mahaarvamisteta ja mitte proportsionaalsel alusel.

¹¹ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

Tulude eelarverida	2027	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
6 6 0 0	1,9				
Peatükk/artikkel/punkt ...					

(Ainult sihtotstarbeliste tulude puhul tingimusel, et eelarverida on juba teada):

Kulude eelarverida ¹²	2026	2027
04 02 03.01	1,4	1,9
Peatükk/artikkel/punkt ...		

Kulude eelarverida	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Peatükk/artikkel/punkt ...				
Peatükk/artikkel/punkt ...				

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

5. MUUD MÄRKUSED

(nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

2026. ja 2027. aasta rahaline osalus põhineb programmides osalemise suhtes kohaldataval EFTA koefitsiendil, samas kui 2021.–2025. aasta rahaline osalus arvutatakse tagasiulatuvalt sellel ajavahemikul tegelikult rakendatud summade alusel, nagu on sätestatud EMP ühiskomitee xx/2025 otsuses nr xx/2025.

¹² Kasutada ainult vajaduse korral.

FINANTSELGITUS „TULUD“ – EELARVE TULUDE POOLELE MÕJU AVALDAVATE ETTEPANEKUTE JAOKS

1. ETTEPANEKU NIMETUS

EUROOPA LIIDU NING NORRA KUNINGRIIGI VAHELINE LEPING, MILLES SÄTESTATAKSE NORMID NORRA KUNINGRIIGI OSALEMISEKS LIIDU KOSMOSEPROGRAMMI GOVSATCOMi KOMPONENDIS JA LIIDU TURVALISE ÜHENDUSE PROGRAMMIS

[NORRA, USC]

2. EELARVEREAD

Tulude eelarverida (peatükk/artikkel/punkt): 6 6 0 0

Asjaomaseks aastaks eelarves ette nähtud summa:

(ainult sihtotstarbeliste tulude puhul):

Tulud eraldatakse järgmisele kulude eelarvereale (peatükk/artikkel/punkt): 04 01 02, 04 03 01, 13 05 01, 14 08 01.

3. FINANTSMÕJU

- Ettepanekul puudub finantsmõju
- Ettepanekul puudub finantsmõju kuludele, kuid sellel on finantsmõju tuludele.
- Ettepanekul on finantsmõju sihtotstarbelistele tuludele

Mõju on järgmine:

(miljonites eurodes ühe komakohani)

Tulude eelarverida	Mõju tuludele ¹³¹⁴	12 kuud, alates 1.1.2026 <i>(kui see on asjakohane)</i>	Aasta N
6 6 0 0	12,5		2026
Peatükk/artikkel/punkt ...			

Olukord pärast meetme rakendamist					
Tulude eelarverida	2027	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
6 6 0 0	11,6				

¹³ Aastasummade prognoos peab põhinema 5. punktis märgitud valemil või meetodil. Aastane summa makstakse esimesel aastal üldjuhul ilma mahaarvamisteta ja mitte proportsionaalsel alusel.

¹⁴ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % sissenõudmiskulude mahaarvamist.

Peatükk/artikkel/punkt ...					
-------------------------------	--	--	--	--	--

(Ainult sihtotstarbeliste tulude puhul tingimusel, et eelarverida on juba teada):

Kulude eelarverida ¹⁵	2026	2027
04 01 02	0,01	0,01
04 03 01	5,2	7,6
13 05 01	5,7	3,3
14 08 01	1,7	0,8

Kulude eelarverida	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Peatükk/artikkel/punkt ...				
Peatükk/artikkel/punkt ...				

4. PETTUSEVASTASED MEETMED

5. MUUD MÄRKUSED

(nt tuludele avaldatava mõju arvutamise meetod/valem või muu teave).

2026. ja 2027. aasta rahaline osalus põhineb programmides osalemise suhtes kohaldataval EFTA koefitsiendil, samas kui 2023.–2025. aasta rahaline osalus arvutatakse tagasiulatuvalt sellel ajavahemikul tegelikult rakendatud summade alusel, nagu on sätestatud EMP ühiskomitee xx/2025 otsuses nr xx/2025.

¹⁵ Kasutada ainult vajaduse korral.